

**КРАЄЗНАВЧИЙ АСПЕКТ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ
РОБОТИ ЧЕРЕЗ ПРИЗЬМУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ІНДЕНТИЧНОСТІ (НА БАЗІ СЛОВ'ЯНСЬКОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ЛІЦЕЮ)**

Калмикова Марина Валентинівна

завідувачка кафедри суспільно-гуманітарних наук

Слов'янського педагогічного ліцею, учителька-методистка,

вищої категорії, учитель української мови та літератури,

зарубіжної літератури

e-mail: koshka-gold120@ukr.net

Сьогодні Україна живе в епоху глобалізації і це призводить до змін парадигми у різних сферах суспільства. Зокрема, це стосується і освітнього простору, механізму його діяльності, швидкого трансформування освітніх процесів, які мають на меті розкрити творчий потенціал людини, відповідно акцент у сучасній освіті переноситься на формування в дітей нових якостей особистості та ментальної ідентифікації.

Закон України «Про освіту» визначає засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності. Серед них: нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями; гуманізм; демократизм; виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій [2].

Сьогодні стає зрозумілим, що українець – це не той, чії батьки були етнічними українцями, навіть не той, хто спілкується українською, хоча це може бути ознакою ідентичності. Тому вкрай важливо розмову про національну ідентичність потрібно починати з вивчення, осмислення історії та культури нашої країни. Саме вони є свідченням, що ми – одна нація, зі своєю територією та героями. У процесі становлення національної ідентичності особлива роль належить історичній пам'яті.

Нова українська школа має на меті підготувати людину, яка здатна вирішувати невідкладні завдання. На наш погляд, одним із ефективних способів досягнення цієї мети є організація науково-дослідницької діяльності як в стінах школи, так і в позаурочний час. Краєзнавство входить одночасно і у сферу науки, і у сферу громадської діяльності.

Слов'янський педагогічний ліцей уміло та ефективно поєднав ці дві сфери, створивши територіальне відділення Малої академії наук та Кімнату пам'яті імені М. Петренка.

Краєзнавство як гуманітарна наука досліджує рідний край в різноаспектній направленості як історично розвиваючий, багатогранний об'єкт. Так, у Слов'янському педагогічному ліцеї 24 роки тому було створено Наукове товариство «Квант», нині діє територіальне відділення Малої академії наук.

На щорічних науково-дослідницьких конференціях ліцеїсти представляють науково-дослідницькі роботи з історії та культури рідного краю тощо.

Навчальне середовище, педагогічний ліцей, відіграє життєво важливу роль у процесах соціалізації молодого людини, під впливом якої вона перебуває протягом усього періоду навчання, а отже, протягом всього періоду інтенсивного становлення ідентичності. Зокрема, наші ліцеїсти є переможцями конкурсу захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук обласного та Всеукраїнського рівня.

Також ми продовжуємо працювати у цьому напрямі і в позаурочний час. Участь у проєкті «Голоса мирних. Один день», проєкті «Люди свободи», де ліцеїсти успішно презентували на обласному конкурсі творче дослідження «Володимир Півень «Думи про Олексу Тихого» та продовжили дослідницької діяльності у МАН.

Національна ідентичність в сучасних умовах – це доволі динамічний процес, який включає в себе і перебіг, і результат самоусвідомлення українцями своїх ментальних особливостей, тому така діяльність – це міцний фундамент для розвитку науково-дослідницьких, креативних здібностей особистості, що замислюється над тим, як доцільно використати краєзнавчий матеріал України, рідного міста, малої Батьківщини, для розвитку відродження історичної пам'яті, виховання національної гідності народу.

Список використаних джерел:

1. Концепція «Нова українська школа». (2016, 27 жовтня).
Взято з <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>.

2. Бистрицький Є. Поняття ідентичності. Ідентичність і спільнота // Національна ідентичність і громадянське суспільство : колективна монографія / Є. Бистрицький, С. Пролеєв, О. Білий, С. Лозниця, Р. Зимовець, Р. Кобець ; відп. ред. Є. Бистрицький. Київ : Дух і Літера, 2015. С. 11–33.

3. Закон України «Про освіту». (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38- 39, с. 380).

4. Козловець М. А., Ковтун Н. М. Національна ідентичність в Україні в умовах глобалізації. Київ : ПАРАПАН, 2010. 347 с.

5. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ сторіччя / авт. кол. : В. Литвин (кер.), В. Андрущенко, А. Гуржій [та ін.] – К. : Навч. книга, 2004. Кн. 2 : Освіта і наука: творчий потенціал державо-культуротворення. – 2004. – 672 с.

6. Тронько П. Краєзнавство як складова навчально-виховного процесу. Краєзнавство. 2011. № 3. С. 5–10.

7. Тронько П. Нові обрії і пріоритетні напрямки розвитку краєзнавства в Україні. Краєзнавство України : здобутки і проблеми. Київ, 2003. С. 86–107.

8. Hall St. Introduction: Who need Identity // Questions of Cultural Identity / ed. by S. Hall and P. du Guy. St. Hall London CAGE, 2000. P. 15–30.